

คุณลักษณะของนวัตกรรม ที่ส่งผลต่อศักยภาพทางนวัตกรรม ศักยภาพทางปัญญา และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร

The Effect of Innovation Characteristics on Innovation Capability, Intellectual Capability and Sustainable Performance in OTOP Businesses in Sakon Nahon Province

สุภาวิตา อินทรพานิชย์¹, ธัญญา ปากเพียร²

Supawita Intarapanich¹, Thanya Pakpian²

สาขาบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร¹⁻²

Department of Business Administration, Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of

Technology Isan Sakonnakhon Campus¹⁻²

supawita.in@rmuti.ac.th¹, thanya_pk@outlook.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนวัตกรรมที่ส่งผลต่อศักยภาพทางนวัตกรรม ศักยภาพทางปัญญา และความยั่งยืนของกิจการ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร จำนวน 400 แห่ง และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชน ในมิติคุณลักษณะที่เข้ากันได้ คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้ ส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางนวัตกรรมและศักยภาพทางปัญญา ในอีกด้านหนึ่งทั้งสองมิติของศักยภาพทางนวัตกรรมส่งผลเชิงบวกต่อศักยภาพทางปัญญาและผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน และทั้งสามมิติของศักยภาพทางปัญญาส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: คุณลักษณะของนวัตกรรม, ความถนัดสองด้าน, ศักยภาพทางนวัตกรรม, ศักยภาพทางปัญญา, ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน

Abstract

This study aims to investigate the relationship of innovation characteristic, innovation capability, intellectual capability, and sustainable performance. Data were collected 400 managers of OTOP Businesses in Sakon Nahon. Questionnaire is used to collected data. Multiple regression is used to analyze all hypotheses. The results indicate that innovation characteristics such as compatibility innovation, experiment innovation, complexity innovation, and dominant innovation have related to innovation capability and intellectual capability. Two dimensions of innovation capability have positive relate to

intellectual capability and sustainable performance. In addition, three dimensions of intellectual capability have positive relate to sustainable performance.

Keywords: Innovation Characteristic, Ambidexterity, Innovation Capability, Intellectual Capability, Sustainable Performance

บทนำ

นวัตกรรมถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่องค์กรนำเข้ามาใช้ในการแข่งขัน เพื่อให้การดำเนินกิจการต่างๆ สามารถสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ หรือวิธีการใหม่ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าและสร้างแรงจูงใจให้กับลูกค้า โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อ ความมั่งคั่งในการดำเนินกิจการ (Drucker, 2002) ดังนั้นนวัตกรรมจึงมีความสำคัญต่อการแข่งขันทางธุรกิจเป็นอย่างมาก เพราะไม่ใช่เป็นเพียงแค่สิ่งที่จะช่วยเสริมศักยภาพขององค์กรเท่านั้นแต่นวัตกรรมถือเป็น “ความจำเป็นพื้นฐานขององค์กร” ถ้าหากองค์กรใดที่ไม่มีนวัตกรรม องค์กรนั้นก็ขาดความสามารถในการแข่งขัน ทำให้ต้องสูญหายไปจากกลุ่มธุรกิจ เปรียบเสมือนเดียวกับกฎการคัดเลือกโดยธรรมชาติของดาร์วิน (Moore, 2002) การพัฒนาองค์กรสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายหลักก็คือ เพื่อการแข่งขันระหว่างองค์กรและการสร้างความแตกต่างทางด้านกลยุทธ์ที่ใช้ในการแข่งขัน องค์กรนวัตกรรมประกอบไปด้วยกระบวนการที่ครอบคลุมทุกส่วนขององค์กร ซึ่งเริ่มจากหนึ่งความคิด (Idea) นำไปสู่การออกแบบและการลงมือปฏิบัติในสายการผลิต โรงงาน บรรยายการดำเนินงาน พันธกิจ (Mission) เพื่อให้ได้มาซึ่งนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์และการบริการที่เพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร ลูกค้า พนักงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Merx-Chermin and Nijhof, 2005) หากแต่ข้อจำกัดขององค์กรขนาดเล็กที่ยังขาดโอกาสในเรื่องเงินทุนเพื่อการพัฒนา นวัตกรรม หากแต่องค์กรขนาดเล็กที่กำเนิดขึ้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเรียกว่ารากหญ้านั้น หากแต่เป็นหน่วยธุรกิจที่มีการกระจายตัวตามท้องถิ่น เป็นแหล่งจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่องยาวนาน วิสาหกิจชุมชนจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการแข่งขันและการอยู่รอดของธุรกิจเช่นเดียวกัน

การยอมรับนวัตกรรมเป็นแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในองค์กร ซึ่งการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและการตลาด การยอมรับเป็นกระบวนการหนึ่งของการของการรับรู้ที่ส่งผลไปยังพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ศักยภาพทางนวัตกรรมจึงเป็นผลมาจากการรับเอาเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ศักยภาพทางนวัตกรรมได้ถูกตีความจากมุมมองความถนัดสองด้าน Ambidexterity (Clauss et al., 2021) มาพัฒนาตัวแปรในกรอบแนวคิด เมื่อผนวกกับแนวคิดทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) ของ Sveiby, 1997) เป็นแนวคิดในการจัดการกับสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Assets) หรือ สินทรัพย์ที่มองไม่เห็น (Invisible Assets) การที่องค์กรใดสามารถครอบครองทุนทางปัญญาได้นั้นหมายถึง การเป็นเจ้าของความรู้ซึ่งเป็นความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปสู่มูลค่าให้กับองค์กรได้ หรือเป็นความรู้ที่ทำให้องค์กรสามารถแข่งขันได้ในตลาด ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในองค์กรธุรกิจ การมีระบบบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า หรือผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญขององค์กร (Ricceri, 2008) การได้มาซึ่งความรู้ การแปลงความรู้และใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร (Hsu and Fang, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับวิระวุฒิ วัจนะพุกกะ และอาทิตย์ยา อรุณศรีโสภณ (2552) ได้เสนอแนะการนำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งนวัตกรรมโดยผ่านกระบวนการบริการงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมขององค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

งานวิจัยได้ใช้แนวคิดการสร้างความยั่งยืนของธุรกิจ (Sustainability) ที่เป็นกระบวนการที่สำคัยยิ่งในการจัดการองค์การธุรกิจสมัยใหม่ ในการนำเสนอการเติบโตและผลกำไร (Corporate Growth and Profitability) ขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถเชื่อมโยงแนวคิดการสร้างความยั่งยืนของธุรกิจ และการวัดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard) ของ Kaplan and Norton (1996)

ดังนั้นงานวิจัยนี้ศึกษาผลกระทบและอิทธิพลของชุมชนแห่งนวัตกรรม ศักยภาพทางนวัตกรรม ศักยภาพของทุนทางปัญญา และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์เชิงทฤษฎี และการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเพิ่มศักยภาพกับชุมชนให้เข้มแข็ง และการเติบโตของธุรกิจชุมชนได้อย่างยาวนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

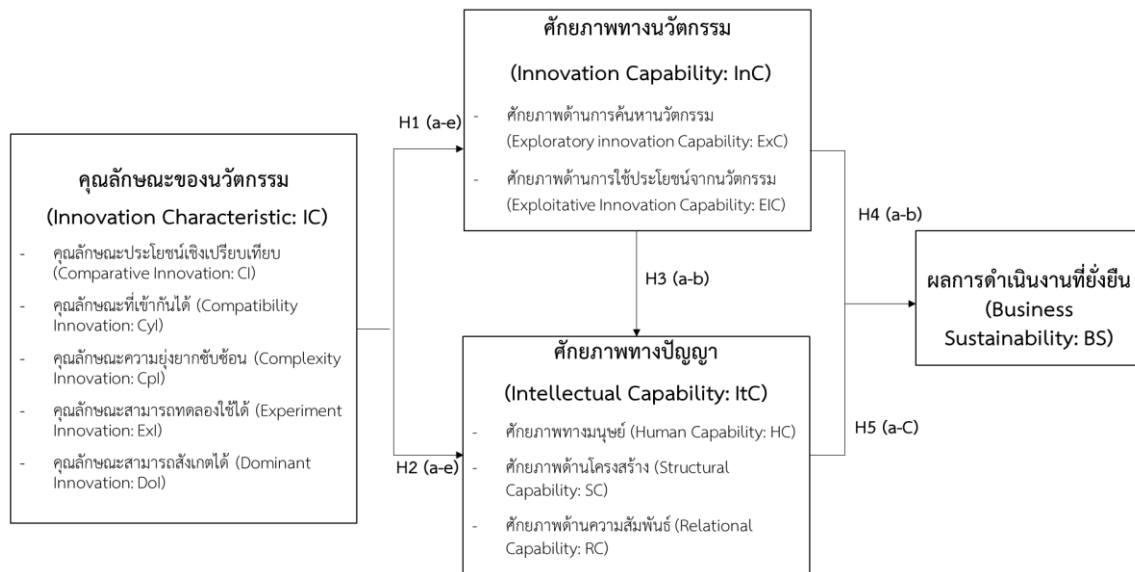
1. เพื่อศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะของนวัตกรรม (Innovation Characteristic) ของวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อศักยภาพทางนวัตกรรม (Innovation Capability)
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะของนวัตกรรม (Innovation Characteristic) ของวิสาหกิจชุมชนที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญา (Intellectual Capability)
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพทางนวัตกรรม (Innovation Capability) ที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญา (Intellectual Capability)
4. เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพทางนวัตกรรม (Innovation Capability) ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน (Sustainable Performance)
5. เพื่อศึกษาผลกระทบของศักยภาพทางปัญญา (Intellectual Capability) ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน (Sustainable Performance)

การยอมรับนวัตกรรมถูกนำมาศึกษาคุณลักษณะของนวัตกรรมตามแนวคิดของ Rogers (1995) ซึ่งเสนอทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation Theory) นี้เน้นความเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการแพร่กระจายของสิ่งใหม่ๆ จากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งและสังคมนั้นรับเข้าไปใช้สิ่งใหม่ๆ นี้ คือนวัตกรรม ซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความคิด เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ นวัตกรรมที่จะแพร่กระจายและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมนั้นโดยทั่วไปประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นความคิดและส่วนที่เป็นวัตถุ นวัตกรรมใดจะถูกยอมรับหรือไม่ขึ้น นอกจากจะเกี่ยวกับตัวผู้รับ ระบบสังคม และการรับรู้การสื่อสารแล้ว ตัวของนวัตกรรมเองก็มีความสำคัญ สุธี สมุทรประภูติ (2540) ได้จำแนกคุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับไว้ 5 มิติ ดังนี้ (1) ประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบ (Relative Advantage) (2) ความเข้ากันได้ (Compatibility) (3) ความสลับซับซ้อน (Complexity) (4) ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ (Trialability) และ (5) ความสามารถสังเกตได้ (Observability)

แนวคิดศักยภาพทางนวัตกรรมพัฒนามาจากงานวิจัยของ Guo et al. (2020) ที่ได้ให้แนวทางการพัฒนาศักยภาพสองด้าน (Ambidexterity) ในการเรียนรู้นวัตกรรมในการทำงานประจำ ซึ่งได้จำแนกศักยภาพทางนวัตกรรมออกเป็น 2 มิติ ดังนี้ (1) ศักยภาพด้านการค้นหาวัตกรรม (Explorative Innovation Capability) และ (2) ศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์ (Exploitative Innovation Capability)

แนวคิดศักยภาพทางปัญญาพัฒนามาจากแนวคิดทุนทางปัญญาของ Bontis and Fitz-enz (2002) สามารถจำแนกได้เป็น 3 มิติ ได้แก่ (1) ทุนมนุษย์ (2) ทุนโครงสร้างและ (3) ทุนความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนขององค์กรโดยมีการนำทุนทางปัญญามาใช้ในการบริหารจัดการเน้นการดึงความรู้ ความคิด ทักษะ ประสบการณ์ รวมถึงความสามารถของพนักงานภายในองค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด

งานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดการวัดผลการดำเนินงานแบบดุลยภาพ (Balance Scorecard) ของ Kaplan and Norton (1996) เป็นตัวชี้วัดความยั่งยืนของธุรกิจ นำเสนอตามกรอบแนวคิดข้างล่างนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีวิทยาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนวัตกรรมที่ส่งผลต่อศักยภาพทางนวัตกรรม ศักยภาพทางปัญญาและผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร จำนวน 2,927 แห่ง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563) กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของทาโร่ ยามาเน่ได้กลุ่มประชากรจำนวน 353 แห่ง (Yamane, 1973) ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ผู้บริหารของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจำนวนที่เก็บรวบรวมแบบสอบถามมาได้นั้นเกินกว่าจำนวนขั้นต่ำ เพื่อให้ผลการศึกษามีความคลาดเคลื่อนจากการอ้างอิงประชากรได้น้อยที่สุด เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกตอบคำตอบเอง (Self-Administration) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อในฐานข้อมูลที่กำหนด แบบสอบถามสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนวัตกรรมพัฒนาจากแนวคิดของ สุธี สมุทระประภูติ (2540) จำนวน 25 ข้อ คำถามเกี่ยวกับศักยภาพทางนวัตกรรมพัฒนาจากแนวคิดของ Guo et al. (2020) จำนวน 8 ข้อ คำถามเกี่ยวกับศักยภาพทางปัญญาพัฒนาจากแนวคิดของ Bontis and Fitz-enz (2002) จำนวน 13 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับความยั่งยืนทางธุรกิจ จำนวน 4 ข้อ ซึ่งพัฒนามาจากวัดผลการดำเนินงานแบบดุลยภาพ (Balance Scorecard) ของ Kaplan and Norton (1996) เป็นแบบการประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของ Likert มีลักษณะเป็นข้อความที่ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น โดยจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามมีการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามด้วยวิธี IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) แล้วปรากฏว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.70- 1.00 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามสามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544) หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างตามวิธี Pre-test จำนวน 30 ตัวอย่าง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของ ข้อคำถามโดยมีค่าความเชื่อมั่นของ สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficients) โดยใช้ โปรแกรม

สำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัย วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคอยู่ระหว่าง 0.673 - 0.871 ซึ่งถือว่าผ่านตามเกณฑ์ของ Hair et al., (2010)

การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเขียนเป็นสมการดังนี้

$$\text{สมการที่ 1: } \ln C = \beta_{01} + \beta_{1CI} + \beta_{2Cyl} + \beta_{3Cpl} + \beta_{4Exl} + \beta_{5Dol} + \epsilon$$

$$\text{สมการที่ 2: } ItC = \beta_{02} + \beta_{6CI} + \beta_{7Cyl} + \beta_{8Cpl} + \beta_{9Exl} + \beta_{10Dol} + \epsilon$$

$$\text{สมการที่ 3: } ItC = \beta_{03} + \beta_{11ExC} + \beta_{12EIC} + \epsilon$$

$$\text{สมการที่ 4: } BS = \beta_{04} + \beta_{13ExC} + \beta_{14EIC} + \epsilon$$

$$\text{สมการที่ 5: } BS = \beta_{05} + \beta_{15HC} + \beta_{16SC} + \beta_{17RC} + \epsilon$$

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านประชากรศาสตร์ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย จำแนกตามอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 45 ปีมากที่สุด มีสถานภาพสมรสแล้วมากที่สุด ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วมากกว่า 20 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด คือต่ำกว่า 20,000 บาท เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประธานกลุ่ม

ผลการศึกษาข้อมูลของวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดสกลนคร พบว่าวิสาหกิจที่ตอบแบบสอบถามเป็นธุรกิจผลิตและจำหน่ายมากที่สุด เป็นธุรกิจของผ้าไหม/ผ้าถุงในลักษณะผ้าเมตรมากที่สุด มีจำนวนพนักงานมากกว่า 20 คนมากที่สุด และมีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 500,000 บาทมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบ Multiple Regression Analysis เพื่อเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามแต่ละคู่ (Hair et al., 2010) สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ ชิมมอนต์ส (2560) ได้อธิบายถึงข้อตกลงเกี่ยวกับการทดสอบเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรง ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจะต้องมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากหากไม่มีความสัมพันธ์กันแล้วแสดงถึงความเป็นอิสระระหว่างตัวแปรทำให้ไม่สามารถนำไปพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันแสดงผลดังนี้ ตัวแปรคุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่เข้าถึงได้ คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้มีความสัมพันธ์กับศักยภาพทางนวัตกรรม ($r=0.320-0.612$) และมีความสัมพันธ์กับศักยภาพทางปัญญา ($r=0.226-0.576$) ศักยภาพทางนวัตกรรม ได้แก่ ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม และศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับศักยภาพทางปัญญา ($r=0.682$ และ 0.731) นอกจากนั้นศักยภาพทางปัญญา ได้แก่ ศักยภาพทางมนุษย์ ศักยภาพเชิงโครงสร้าง และศักยภาพด้านความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ($r=0.601-0.651$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 ตามเกณฑ์ของ Stevens (1992) ดังนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานตามลำดับต่อไป

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 (a-e) พบว่า คุณลักษณะที่เข้าถึงได้ คุณลักษณะสามารถทดลองได้ คุณลักษณะสามารถสังเกตได้ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพทางนวัตกรรม ($\beta_2 = 0.323, p < 0.01$, $\beta_4 = 0.199, p < 0.01$, $\beta_5 = 0.317, p < 0.01$) ในขณะที่คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อนผลกระทบเชิงลบต่อศักยภาพทางนวัตกรรม ($\beta_3 = -0.089, p < 0.05$) โดยที่คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบไม่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางนวัตกรรม โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 52.20

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 (a-e) พบว่า คุณลักษณะที่เข้ากันได้ คุณลักษณะสามารถทดลองได้ คุณลักษณะสามารถสังเกต ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพทางปัญญา ($\beta_7 = 0.394, p < 0.01$, $\beta_9 = 0.184, p < 0.05$, $\beta_{10} = 0.207, p < 0.01$) คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อนได้ส่งผลกระทบเชิงลบต่อศักยภาพทางปัญญา ($\beta_8 = -0.089, p < 0.05$) คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ไม่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางปัญญา โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 39.80

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 (a-b) พบว่า ศักยภาพทางนวัตกรรม ทั้งศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม และศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมส่งผลกระทบเชิงบวกต่อศักยภาพทางปัญญา ($\beta_{11} = 0.357, p < 0.01$, $\beta_{12} = 0.498, p < 0.01$) โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.60

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 (a-b) พบว่าศักยภาพทางนวัตกรรมในมิติศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรมและศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมจะส่งผลให้เกิดผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนเพิ่มขึ้น ($\beta_{13} = 0.400, p < 0.01$, $\beta_{14} = 0.385, p < 0.01$) และผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 (a-c) พบว่าศักยภาพทางปัญญาในมิติศักยภาพทางมนุษย์ ศักยภาพเชิงโครงสร้างและศักยภาพด้านความสัมพันธ์ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ($\beta_{15} = 0.254, p < 0.01$, $\beta_{16} = 0.375, p < 0.01$, $\beta_{17} = 0.176, p < 0.01$) โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 48.80

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1(a-e) ที่ตั้งไว้ว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณลักษณะของนวัตกรรม โดยจำแนกออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่เข้ากันได้ คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้ เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อศักยภาพทางนวัตกรรมจะเพิ่มขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีการยอมรับนวัตกรรมตามการรับรู้นวัตกรรมที่มีคุณลักษณะที่เข้ากันได้ คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้สร้างให้เกิดศักยภาพทางนวัตกรรมได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ อนุวัต สงสม (2562) กล่าวว่าศักยภาพทางนวัตกรรมเป็นตัวกำหนดทิศทางขององค์กรที่มีต่อนวัตกรรม การสนับสนุนด้านนวัตกรรม คุณลักษณะ ทัศนคติ และการยอมรับนวัตกรรม เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดความได้เปรียบในการแข่งขัน อีกทั้ง Wasun Khan-Am and Kritiya Rangsom (2015) ได้ยืนยันอิทธิพลเชิงบวกของการรับรู้คุณลักษณะที่เข้ากันได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้ต่อทัศนคติต่อการยอมรับนวัตกรรมของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งสะท้อนการยอมรับนวัตกรรมในระดับกลุ่มคน ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน สอดคล้องกับ รุจิวัฒน์ ตระกูลทอง (2561) ได้ใช้วิธีเชิงคุณภาพในการอธิบายคุณลักษณะที่เข้ากันได้ของนวัตกรรมว่าเป็นการผสมผสานการทำงานกับนวัตกรรมรูปแบบเดิมที่ใช้กันอยู่ในองค์กรจะช่วยให้เกิดผลิตภัณฑ์ ผลผลิตหรือผลงานที่มีความน่าสนใจ สร้างความหลากหลาย และความสะดวกสบายต่อผู้ใช้งานและลูกค้าได้ ด้านคุณลักษณะที่สามารถสังเกตได้ของนวัตกรรมใหม่ จะเห็นได้ชัดจากการที่ลูกค้าเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับตัวงานได้ง่ายและชัดเจนขึ้น ทำให้สร้างการรับรู้ตัวแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ได้ง่ายยิ่งขึ้น ตามการยอมรับสมมติฐานที่ 1 (b และ e) สอดคล้องกับ ธาตานิเบศร์ ภูทอง และคณะ (2019) ได้ยืนยันว่าระดับการรับรู้นวัตกรรมของผู้ใช้งานที่เป็นเจเนซี ว่านวัตกรรมนั้นสามารถเข้ากันได้เหมาะสมกับความต้องการ วิถีชีวิตและประสบการณ์ของผู้ใช้งาน มีผลทำให้เกิดการยอมรับใช้งานแพลตฟอร์มเทคโนโลยีการทำงานร่วมกันในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ นอกจากนั้น ธงชัย วะสุวรรณ และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ (2565) การรับรู้การใช้งานง่ายมีผลต่อเชิงบวกต่อการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้งานในการตั้งใจใช้โดรนเพื่อการเกษตรของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรภาคกลาง กันทลัส ทองบุญมา (2565) ได้พบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะนวัตกรรมด้านการทดลองใช้ส่งผลเชิงบวกต่อการยอมรับนวัตกรรมของเจนเนอเรชันวาย ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มเจนวายจะมีการยอมรับเอานวัตกรรมมาใช้เมื่อได้ทำการทดลองใช้และเห็นประโยชน์จากการใช้งาน

ได้จริง ซึ่งทำให้ยอมรับสมมติฐาน 1 (d) ด้านผลการศึกษาของ Abbas et al. (2017) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะนวัตกรรมตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่ส่งผลต่อการต่อต้านนวัตกรรมของผู้ใช้ พบว่าการรับรู้ความซับซ้อนการใช้งานมีผลเชิงลบต่อการต่อต้านนวัตกรรม ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ของการรับรู้ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบต่อการต่อต้านนวัตกรรม ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีลักษณะตรงข้ามกับการยอมรับนวัตกรรมในงานวิจัยนี้ จึงสามารถเทียบผลการศึกษาของผู้แต่งดังกล่าวได้ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน 1(c) และปฏิเสธสมมติฐานตามสมมติฐาน 1 (a) ตามผลการทดสอบของงานวิจัยนี้

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2(a-e) ที่ตั้งไว้ว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณลักษณะของนวัตกรรม โดยจำแนกออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่เข้าถึงได้ คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้ เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญา เพิ่มมากขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนครที่มีการยอมรับนวัตกรรมตามการรับรู้คุณลักษณะที่เข้าถึงได้ คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้สร้างให้เกิด ศักยภาพทางนวัตกรรมได้มากยิ่งขึ้น ในขณะที่วิสาหกิจชุมชนที่รับรู้คุณลักษณะความยุ่งยาก ซับซ้อนของนวัตกรรมมากจะมีผลทำให้ศักยภาพทางปัญญาลดลง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 (b-e) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sousaa and Guimaraes (2017) ได้กล่าวถึงทรัพยากร และ ความสามารถได้มาจากการพัฒนาการยอมรับนวัตกรรม ศักยภาพทางปัญญาเป็นผลรวมของ ศักยภาพ ความรู้ วัฒนธรรม กลยุทธ์ กระบวนการ ทรัพยากรทางปัญญา และเครือข่ายความสัมพันธ์ ขององค์กร ที่สร้างคุณค่าหรือความได้เปรียบในการแข่งขัน องค์กรที่มีการรับรู้คุณลักษณะของนวัตกรรมจะมีผลต่อศักยภาพทางปัญญาขององค์กรได้ โดยที่ การรับรู้ คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่เข้าถึงได้ คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกต เป็นคุณลักษณะเชิงบวกต่อการยอมรับนวัตกรรม ในขณะที่การรับรู้ ลักษณะความยุ่งยากซับซ้อนเป็นคุณลักษณะเชิงลบต่อการยอมรับนวัตกรรม (Al-Tarawneh, 2019) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธาสิณี ตุลานนท์ (2562) ที่พบว่าการรับรู้ความเข้าถึงได้ มีผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจซื้อ เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะของ Saadi and Che Razak (2019) ที่อ้างถึงศักยภาพทางเทคโนโลยีในมิติของความสามารถการดูดซับเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อทุนมนุษย์เชิงสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาถึงความสามารถ ในการดูดซับเทคโนโลยีซึ่งมีองค์ประกอบของคุณลักษณะของการสังเคราะห์และการประยุกต์ใช้ ซึ่งเทียบเคียงได้กับคุณลักษณะคุณลักษณะที่เข้าถึงได้ คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้ของงานวิจัยนี้ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2(b, d, และ e)

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 (a-b) ที่ตั้งไว้ว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพทางนวัตกรรม โดยจำแนกออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม และศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญา เพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Liu (2017) ได้แสดงพรรณนาองค์กรที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการ ค้นหาและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมจะเกิดทุนทางปัญญาที่ทำให้องค์กรได้เปรียบในการแข่งขันได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 3(a-b)

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 (a-b) ที่ตั้งไว้ว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพทางนวัตกรรม โดยจำแนกออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม และศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bui et al. (2021) ได้สรุปว่าความถนัดสองด้าน (การค้นหาและ การใช้ประโยชน์ของนวัตกรรม) หรือนานวิสัยนี้คือศักยภาพทางนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ Čirjevskis (2016) ได้กล่าวว่ากิจกรรมในความถนัดทั้งสองด้านของนวัตกรรม (การค้นหาและการใช้ประโยชน์) มีผลสำคัญทำให้เกิดความได้เปรียบเชิงแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบตามสมมติฐานที่ 4 (a-b) ทั้งนี้ความถนัดทั้งสองด้านขององค์กรมีผลต่อประสิทธิภาพในการ

ดำเนินงาน (Sahi et al., 2020) ได้นำเสนอว่าความถนัดทั้งสองด้านของศักยภาพ ในการดำเนินงานและเชื่อมโยงกับความ ยืดหยุ่นเชิงกลยุทธ์ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 (a-c) ที่ตั้งไว้ว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพทางปัญญา โดยจำแนกออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ ศักยภาพด้านมนุษย์ ศักยภาพด้านโครงสร้าง และศักยภาพด้านความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ที่ยั่งยืนเพิ่มขึ้นด้วย ผลการวิจัย สอดคล้องกับข้อเสนอของ Saadi and Che Razak (2019) กล่าวว่าทุนมนุษย์เชิง นวัตกรรมในการ ฝึกอบรมและความรู้ฝังลึกขององค์กรจะมีความยั่งยืนขององค์กร ในขณะที่ผลการศึกษาของ Khan and Quaddus (2018) ได้จำแนกปัจจัยด้านทุนมนุษย์ออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ ปัจจัยเชิงกายภาพ และปัจจัยเชิงจิตวิทยา ซึ่ง ทั้งสองมิติของทุนมนุษย์มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการชี้วัดความยั่งยืนขององค์กร นั้นเอง Jinini et al. (2018) ได้เสนอแนะว่าทุนมนุษย์ และทุนความสัมพันธ์มีผลต่อนวัตกรรมเชิงเทคนิคซึ่งนำไปสู่ความ ได้เปรียบในการแข่งขัน และ ความยั่งยืนขององค์กรได้ในที่สุด อภิรักษ์ ธรรมวิมุตติ และธีระวัฒน์ จันทิก (2560) ได้ นำเสนอว่า ทุนมนุษย์เชิงนวัตกรรมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ภาวะผู้นำ บุคลิกภาพ ความรู้ ทักษะ สุนทรียภาพ ความเป็นต้นฉบับ ประสบการณ์ การมุ่งเน้นชุมชน และการฝึกอบรม ล้วนเป็น องค์ประกอบของทุนมนุษย์เชิง สร้างสรรค์เพื่อสร้างให้วิสาหกิจชุมชนที่พึ่งพาตนเองของชุมชนได้อย่างยั่งยืนในอนาคต นอกจากนี้ Gogan et al. (2015) ได้เสนอว่าการประเมินทุนทางโครงสร้างมี ความสำคัญต่อการแสวงหาและการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันอย่าง ยั่งยืน เพื่อการเพิ่ม ความสามารถในการทำกำไรและขยายส่วนแบ่งตลาดให้กับองค์กร

สรุปผล

สรุปผลการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณลักษณะของนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชนด้านการรับรู้คุณลักษณะ ที่เข้ากันได้ คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ คุณลักษณะสามารถสังเกตได้ของนวัตกรรมมีผลเชิงบวกต่อศักยภาพทาง นวัตกรรมและศักยภาพทางปัญญา ในขณะที่คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบไม่ส่งผลต่อทั้งศักยภาพทางนวัตกรรม และศักยภาพทางปัญญา วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพทางนวัตกรรมทั้งสองด้านได้แก่ ศักยภาพด้านการค้นหานวัตกรรม และศักยภาพด้านการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม มีผลให้ศักยภาพทางปัญญา และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของวิสาหกิจ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพทางปัญญาทั้งสามมิติศักยภาพทางมนุษย์ ศักยภาพด้านโครงสร้าง และ ศักยภาพด้านความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น สามารถสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรได้มากขึ้น

ประโยชน์จากการวิจัย

ประโยชน์เชิงทฤษฎี (Theoretical Contribution)

1. ผลการศึกษานี้ได้ยืนยันข้อมูลเชิงประจักษ์ของคุณลักษณะการยอมรับนวัตกรรมของวิสาหกิจชุมชน ที่ต้อง มุ่งเน้นการพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบลักษณะนวัตกรรมที่นำมาใช้ในองค์กรที่มุ่งเน้นเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่า มี คุณประโยชน์สูงกว่าสิ่งเดิมที่เคยมี สามารถอำนวยความสะดวก และสอดคล้องกับสังคมหรือบริบทขององค์กร เพื่อสร้างให้ เกิดศักยภาพทางนวัตกรรมและศักยภาพทางปัญญาตามแนวคิดของโรเจอร์ ในขณะที่เดียวกันวิสาหกิจที่มีความสนนิตสอง ด้านในการเรียนรู้นวัตกรรม และมีความสามารถเชิงปัญญา ด้านทุนโครงสร้าง ทุนมนุษย์ และทุนความสัมพันธ์จะผลทำให้ เกิดความยั่งยืนของการดำเนินงานในระยะยาวได้

2. งานวิจัยนี้ได้นำเสนอกรอบแนวคิดคุณลักษณะการยอมรับนวัตกรรมในระดับองค์กรที่ส่งผลต่อศักยภาพให้กับ องค์กร ทั้งศักยภาพทางนวัตกรรมจากมุมมองของแนวคิดความถนัดสองด้านในการเรียนรู้นวัตกรรม (Ambidexterity innovation learning) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ตัวแปรทั้งสองได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นถึงคุณลักษณะการยอมรับ นวัตกรรมของธุรกิจจะส่งผลต่อศักยภาพในการค้นหานวัตกรรม และการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม

3. การทดสอบผลกระทบของคุณลักษณะของการยอมรับนวัตกรรมที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญา เป็นการขยายความชัดเจนในประเด็นการแพร่กระจายของนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบูรณาการทุนทางปัญญาภายในองค์กร ทั้งมิติด้านทุนมนุษย์ ทุนโครงสร้างภายใน และทุนความสัมพันธ์ภายในองค์กรได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ประโยชน์เชิงการจัดการ (Managerial Contributions)

1. ผู้บริหารของวิสาหกิจชุมชนจึงควรให้ความสำคัญในการเลือกเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้กับเทคโนโลยีเดิมหรือความรู้เดิมที่มีอยู่ และต้องเป็นเทคโนโลยีที่สามารถทดลองใช้ก่อนนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือนำมาติดตั้งเพื่อการใช้งาน

2. การพิจารณาเลือกใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีต้องพิจารณาคัดเลือกเอานวัตกรรมที่ได้ประโยชน์หรือสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานได้

3. นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้นั้นจะต้องไม่มีความยุ่งยากหรือซับซ้อนจนเกินไป ที่จะทำให้เป็นอุปสรรคในการใช้งานจริง เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน หรือการนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้เพื่อพัฒนากิจการ การเพิ่มศักยภาพทางนวัตกรรมและศักยภาพทางปัญญา จนก่อให้เกิดการดำเนินอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบของคุณลักษณะของนวัตกรรม เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงควรพิจารณาตัวแปรหรือองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการตัดสินใจของผู้บริหารมาศึกษาร่วมด้วย

2. ผลการวิจัยได้แสดงว่าคุณลักษณะที่เข้ากันได้ คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ และคุณลักษณะสามารถสังเกตได้ มีอำนาจในการทำนายศักยภาพทางปัญญาดำ งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาตัวแปรอื่นร่วมด้วย หรือควรขยายขอบเขตการศึกษาตัวแปรศักยภาพทางปัญญาในมิติอื่นเพิ่มเติม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). *ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน*. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2563, จาก <https://smce.doae.go.th>
- กันทลัส ทองบุญมา. (2565). ทศนคติที่มีต่อคุณลักษณะนวัตกรรมกับการยอมรับนวัตกรรมเทคโนโลยีความจริงเสริมในสื่อสิ่งพิมพ์ของประชาชนเจนเอเรชันวาย. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 26(1): 49-59.
- ธงชัย วะจะสุวรรณ และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ. (2565). การยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความตั้งใจใช้โดรนเพื่อการเกษตรในอุตสาหกรรมเกษตร. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 14(1): 143-157.
- ธาดาธิเบศร์ ภูทอง ธิดาทิพย์ ปานโรจน์ และจิโรจ โชติศิริคุณวัฒน์. (2562). ปัจจัยการยอมรับและการใช้งานแพลตฟอร์มเทคโนโลยีการทำงานร่วมกันของ กลุ่มบุคคลเจนเอเรชันซี. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 12(6): 360-387.

- พงษ์ศักดิ์ ชิมมอนต์ส. (2560). การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรง. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 7(2): 20-37.
- รุจิวัฒน์ ตระกูลทอง. (2561). การรับรู้คุณลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรมเพชบุรีไลฟ์ในการรายงานข่าวจากมุมมองของบุคลากรข่าวสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลสปริงนิวส์. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วีระวุฒิ วัจนะพุกกะ และ อาทิตยา อรุณศรีโสภณ. (2552). ชุมชนแห่งนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์. *วารสารนักบริหาร*, 30(3): 25-30.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้าพรินติ้ง.
- สุรสาณีนี ตูลานนท์. (2562). การยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุธี สมุทระประภูต. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับมาตรฐาน ISO9000 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงงานผลิตตัวถังรถยนต์ บริษัทสยามกลการและนิสสัน จำกัด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อนุวัต สงสม, (2562). ผลของความสามารถทางนวัตกรรมที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา. *Veridian E Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 12(3): 821-835.
- อภิลักษณ์ ธรรมวิมุตติ, และ ชีระวัฒน์ จันทิก (2560). ทูมมนุษย์เชิงนวัตกรรมและสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(1): 1572-1589.
- Abbas, M., Nawaz, M. S., Ahmad, J., Ashraf, M. (2017). The effect of innovation and consumer related factors on consumer resistance to innovation. *Cogent Business & Management*: 4:1312058. <https://doi.org/10.1080/23311975.2017.1312058>
- Al-Tarawneh, J. M. (2019). Technology Acceptance Models and Adoption of Innovations: A Literature Review. *International Journal of Scientific Research* (August 2019): 833-857.
- Bontis, N. and Fitz-enz, J. (2002). Intellectual Capital ROI: A causal map of human capital antecedents and consequents. *Journal of Intellectual Capital*, 3(3): 223-247.
- Bui, T., Tsai, F. M., Tseng, M., Tan, R. R., Yu, K. D. and Lim, M. K. (2021). Sustainable supply chain management towards disruption and organizational ambidexterity: A data driven analysis. *Sustainable Production and Consumption* 26(2021): 373-410.
- Čirjevskis, A. (2016). Sustainability in information and communication technology' industry: innovative ambidexterity and dynamic capabilities perspectives. *Journal of Security and Sustainability Issues*, 6(2): 211-226.
- Clauss, T., Kraus, S., Kallinger, F. L., Bican, P. M., Brem, A., and Kailer, N., (2021). Organizational ambidexterity and competitive advantage: The role of strategic agility in the exploration-exploitation paradox. *Journal of Innovation & Knowledge*, 6: 203-213.
- Drucker, P. F. (2002). *The Discipline of Innovation*. Harvard Business Review, 80(8): 95-100.

- Gogan, L. M., Duran, D. C., and Draghici, A. (2015). Structural capital - A proposed measurement model. *Procedia Economics and Finance* 23: 1139 –1146.
- Guo, J., Guo, B., Zhuo, J., and Wu, X (2020). How does the ambidexterity of technological learning routine affect firm innovation performance within industrial clusters? The moderating effects of knowledge attributes. *Technological Forecasting and Social Change*, 155, <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2020.119990>
- Hair, J. F., Black, W.C., Babin, B.J. & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Hsu, Y. and Fang W. (2009). Intellectual capital and new product development performance: The mediating role of organizational learning capability. *Technological Forecasting & Social Change* 76: 664–677.
- Jinini, D. K., Dahiyat, S. E., and Botis, N. (2019). Intellectual capital, entrepreneurial orientation, and technical innovation in small and medium- sized enterprises. *Knowledge and Process Management*, 26: 69-85.
- Kaplan, R. S. and David P. Norton (1996). Strategic learning & the balanced scorecard. *Strategy & Leadership*, 24(5):18-24.
- Khan, E. A. and Quaddus, M. (2018). Dimensions of human capital and firm performance: Micro-firm context. *IIMB Management Review*, 30: 229-241.
- Liu, C. (2017). Creating competitive advantage: Linking perspectives of organization learning, innovation behavior and intellectual capital. *International Journal of Hospitality Management*, 66: 13-23.
- Merx-Chermin, M. and Nijhof, W. J. (2005). Factors influencing knowledge creation in an organization. *Journal of European Industrial Training*, 29(2):135-147.
- Moore, J. F. (2002). Business Ecosystems and the View from the Firm. *The Antitrust Bulletin*, 51(1): 1-58.
- Ricceri, F. (2008). *Intellectual capital and knowledge management: Strategic management of knowledge resources*. London & New York: Routledge.
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of Innovations*. 4thed. New York: The Free Press.
- Saadi, I. A. and Che Razak, R. (2019). Technological Capability, Innovative Human Capital and Organizational Sustainability: A Proposed Framework. *International Journal of Innovation, Management and Technology*, 10(6), December 2019: 219-228.
- Sahi, G.K., Gupta, M.C. and Cheng, T.C.E. (2020), The effects of strategic orientation on operational ambidexterity: a study of Indian SMEs in the industry 4.0 era, *International Journal of Production Economics*, 220 (2): 107395.
- Sousaa, M. M. and Guimaraes, T. A. (2017). The adoption of innovations in Brazilian labour courts from the perspective of judges and court managers. *Revista de Administra*, 52: 103–113.
- Stevens, J. P. (1992). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences*. NJ: Lawrence Erlbaum Associates. Hillsdale.
- Sveiby, K. (1997). The Intangible Assets Monitor. *Journal of Human Resource Costing & Accounting* 2(1):73-97.

Wasun, K. and Kritiya, R. (2015). Applying Innovation Characteristics in Technology Acceptance Model Innovation Acceptance Model. *International Journal of Applied Computer Technology and Information Systems*: 4(2): 5-9.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rded. New York: Harper and Row.

Translated Thai References

Department of Agriculture Extension. (2022). *Community Enterprise Information System, Community Enterprise Promotion Division*. Retrieved October 27, 2020, from <https://smce.doae.go.th> (in Thai)

Phuthong, T., Panrod, T., and Chotisirikunnawat, J. (2019). Factors Affecting Acceptance and Use of Collaboration Technology Platforms of the Generation Z. *Humanities, Social Sciences and arts*, 12(6): 360-387. (in Thai)

Prasith-rathsint, S. (2001). *Research Methodology in Social Sciences*. Bangkok: Fuengfah Printing. (in Thai)

Simmonds, P. (2017). Linear Regression Analysis Primary Agreement's Test. *Journal of Research and Curriculum Development*, 7(2): 20-37. (in Thai)

Smudrabhud, S. (1997). *Factors influencing the acceptance of ISO 9000 standard by employees in industrial plants : a case study of auto body parts factory, Siam Motors and Nissan Co., Ltd.* Thesis in Master of Science degree, *Industrial Psychology*, Kasetsart University. (in Thai)

Songsom, A. (2019). Effects of Innovativeness on Competitive Advantage of Small and Medium Enterprises (SMEs) in Songkhla Province. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 12(3): 821-835. (in Thai)

Thammawimutti, A. and Chuntuk, T. (2017, January-April). Innovative and Creative Human Capital of Community Enterprise Entrepreneurs. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(1): 1572-1589. (in Thai)

Thongboonma, K. (2022). Attitudes toward characteristics of innovation and adoption. of augmented reality in print media among Generation Y. *Journal of Communication Arts Review*, 26(1): 49-59. (in Thai)

Trakulthong, R. (2018). *Perceptions of Facebook Live's Characteristics of Innovations and of Individual Adopters in News Reporting from the Views of Spring News Digital Television's News Personnel*. (Master of Communication Arts Department of Communication Arts, Dhurakijpundit University). (in Thai)

Tulanon, S. (2019). Accepting Technology Affects Decision to Buy Online Products of Elderly. Master of Business Administration Thesis, Naresuan University). (in Thai)

Wajanapukka, W. and Aroonsrisopon, A. (2010). The Community of Innovation & Creativity. *Executive Journal*, 30(3), 25-30. (in Thai)

Wajasuwan, T. and Wongsansukcharoen, J. (2022). Acceptance of technology and innovation affecting the intention of using drone for agriculture in the agricultural industry. *Panyapiwat Journal*, 14(1): 143-157. (in Thai)